

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o przywrócenie do pracy ewentualnie o odszkodowanie z tytułu
nieuzasadnionego/niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez
wypowiedzenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13
grudnia 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie
z dnia 8 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Pa 14/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od J.P. na rzecz P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych z odsetkami ustawowymi za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krośnie wyrokiem z 8 czerwca 2022 r. oddalił apelację powoda J.P. od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie z 21 stycznia 2022 r. oddalającego powództwo J.P. skierowane przeciwko P. Spółce z o.o. w K. o przywrócenie do pracy bądź zapłatę 10.200 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.

W wywiedzionej od powyższego orzeczenia skardze kasacyjnej powód, zaskarżając wyrok w całości, podniósł zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 30 § 4 w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. oraz naruszenia przepisów postępowania: art. 385 w związku z art. 233 k.p.c.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie oraz wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, a z ostrożności procesowej - również o zasądzenie kosztów za pierwszą i drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

W ocenie strony skarżącej, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że niestawiennictwo powoda w pracy w dniu 6 kwietnia 2021 r. uzasadniało rozwiązanie z nim umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym, podczas gdy prawidłowa wykładnia wskazanych przepisów powinna w realiach niniejszej sprawy skutkować uznaniem, iż zachowanie powoda nie spełnia kryteriów określonych jasno w przepisie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze

skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, strona skarżąca powinna sformułować wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien zaś wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Formułując wniosek oparty na przesłance przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w jego motywach zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego

2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu.

Wstępnie należy wskazać, że zgodnie z ustaleniami Sądu drugiej instancji, zasadniczą przyczyną rozwiązania przedmiotowej umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony była nieusprawiedliwiona absencja J.P. w pracy. Nieobecność powoda w pracy w kolejnych dniach po Świątach Wielkanocnych w 2021 r. była faktem bezspornym. Powód nie stawiał się do pracy w kolejnych dniach, począwszy od 6 kwietnia 2021 r., również 7 i 8 oraz 9 kwietnia 2021 r., kiedy to pracodawca zdecydował się złożyć oświadczenie o rozwiązaniu łączącego strony stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika zgodnie z art. 52 § 1 pkt 1 k.p., wobec ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych. W ocenie Sądu drugiej instancji, takim podstawowym obowiązkiem każdego pracownika jest stawienie się do pracy i jej świadczenia zgodnie z art. 22 k.p. i art. 100 k.p., w wypadku, gdy pracownik nie przebywa na urlopie wypoczynkowym lub urlopie innego rodzaju oraz nie korzysta ze zwolnienia lekarskiego. Nieobecność powoda nie tylko w dniu 6 kwietnia 2021r., ale również w trzech kolejnych dniach: 7, 8 i 9 kwietnia, brak kontaktu z pracodawcą i brak usprawiedliwienia nieobecności są rażącym niedbalstwem powoda.

Uprawnione jest w tej sytuacji stanowisko, zgodnie z którym zawinienie skarżącego miało postać co najmniej rażącego niedbalstwa, które przejawia się nieprzewidywaniem przez pracownika, że swoim zachowaniem naruszy obowiązek,

choć mógł i powinien był to przewidzieć (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 r., LEX nr 560530). Jest ono postacią winy nieumyślnej, której nasilenie wyraża się w całkowitym ignorowaniu przez pracownika następstw jego działania i którą należy przyjąć zwłaszcza wtedy, gdy rodzaj wykonywanych obowiązków lub zajmowane przez konkretnego pracownika stanowisko nakazują szczególną przezorność i ostrożność w działaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2001 r., I PKN 634/00, OSNP 2003 nr 16, poz. 381). Jak wyjaśnił zaś Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2004 r., I PK 639/03 (LEX nr 610472), pracownik powinien z własnej inicjatywy w sposób wiarygodny i bez nieuzasadnionej zwłoki powiadomić pracodawcę o przyczynie i przewidywanym okresie trwania swej nieobecności w pracy, a niewywiązanie się z tego obowiązku wskutek winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa pracownika stanowi ciężkie naruszenie podstawowego obowiązku pracowniczego. Podobne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 29 października 2007 r., II PK 54/07 (LEX nr 897939), z dnia z dnia 20 grudnia 2013 r., II PK 81/13 (LEX nr 1438800) oraz z dnia 20 października 2015 r., III PK 8/15 (LEX nr 1943854). Za ugruntowany w orzecznictwie należy zatem uznać pogląd, w myśl którego niewywiązanie się przez pracownika z obowiązku zawiadomienia pracodawcy o nieobecności w pracy niezwłocznie, najpóźniej w drugim dniu nieobecności, stanowi naruszenie obowiązków pracowniczych, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W świetle ustaleń faktycznych sprawy, nie doszło do sytuacji, w której powód nie zwlekał z usprawiedliwieniem swojej nieobecności. Wręcz przeciwnie, mimo upływu dwóch dni, skarżący nie skontaktował się z pracodawcą, nie podał przyczyny nieobecności i nie usprawiedliwił absencji. Próby nawiązania z powodem kontaktu okazały się bezskuteczne. Nie zachodzi więc przypadek opisany choćby w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1999 r., I PKN 270/99 (OSNAPiUS 2001 nr 2, poz. 40), w świetle którego opóźnienie usprawiedliwienia nie powinno być traktowane jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracownika.

Przy ocenie stopnia zawinienia Sąd drugiej instancji nie pominął, jak sugeruje skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, interesu pracodawcy. Uznał, że należy zgodzić się z pozwanym, iż takim

zachowaniem powód naraził interesy pozwanego przez zakłócenie organizacji pracy.

Jak przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1999 r., I PKN 188/99 (OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 818), w razie rozwiązania umowy o pracę z przyczyny ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków ocena rodzaju i stopnia winy pracownika powinna być dokonana w stosunku do naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, jak i z uwzględnieniem zagrożenia lub naruszenia interesów pracodawcy. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II PK 143/11 (LEX nr 1217883), uzasadnioną przyczyną rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 nie musi być jedynie zawinione uchybienie podstawowym obowiązkom pracowniczym, wywołujące istotną szkodę majątkową w mieniu pracodawcy. Taką przyczyną może być także zawinione i bezprawne zachowanie pracownika powodujące samo zagrożenie interesów pracodawcy. Potwierdził to wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2016 r., II PK 135/15 (LEX nr 2076686), według którego szkoda nie jest koniecznym elementem „ciężkości” naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych w rozumieniu art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Mając powyższe na uwadze, wobec niewykazania przez stronę skarżącą istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

[SOP]

[a!]

